

Bestyrelsen og direktionen for
Østjydsk Bank A/S
Østergade 6-8
9550 Mariager

21. december 2017

J.nr. 6252-0088

Fastsættelse af solvenskrav og dispositionsbe- grænsende foranstaltninger

Finanstilsynets afgørelse og klagevejledning

Finanstilsynet har i perioden oktober - december 2017 været på inspektion i Østjydsk Bank A/S. Inspektionen har medført væsentlige mernedskrivninger på 131,6 mio. kr. Banken har herefter pr. 30. september 2017 en solvens på 14,6 pct. og en egentlig kernekapitalprocent på 6,7 pct. efter nedskrivning af hybrid kernekapital på 75 mio. kr. Banken opfylder dermed kravene om en solvens på minimum 8 pct., kernekapital på 6 pct. og egentlig kernekapital på 4,5 pct. Den 1. januar 2018 kan bankens statslige hybride kernekapital ikke længere medregnes i kapitalgrundlaget. Banken forventes fortsat at opfylde ovennævnte kapitalkrav. Banken har i hele 2017 været i brud med kapitalbevaringsbufferen.

Finanstilsynet fastsatte i både 2013 og 2014 solvenskrav til banken. Banken har arbejdet aktivt med at styrke kapitalgrundlag og forsøgt at få nedbragt udlån, herunder afviklet nødlidende udlån. Bankens samlede udlån er faldet fra 3,7 mia. kr. medio 2013 til 1,8 mia. kr. pr. 30 september 2017. Ejendomsudlånet er i samme periode faldet med 309 mio. kr. Banken har endvidere arbejdet målrettet på at forbedre kreditstyringen, som der dog fortsat er behov for at styrke. Banken har fortsat en række svage ejendomsudlån blandt andet som følge af, at banken i flere tilfælde har beholdt risikoen ved at handle ejendomme mellem bankens kunder uden reel tilførsel af ny kapital.

De på inspektionen fundne mernedskrivninger kan i vidt omfang tilskrives forværringer i boniteten af bankens store eksponeringer. Andelen af store eksponeringer med objektiv indikation for værdiforringelse (OIV) er således steget fra 45 pct. til 56 pct. siden Finanstilsynets seneste inspektion i 2016. Hertil kommer, at nylige konkurser i nogle af bankens store eksponeringer har medført et øget nedskrivningsbehov. Endelig stammer en del af nedskrivningerne fra værdireguleringer på aktiverne hos kunder, hvor der allerede var konstateret OIV.

FINANSTILSYNET

Århusgade 110
2100 København Ø

Tlf. 33 55 82 82
Fax 33 55 82 00
CVR-nr. 10 59 81 84
finansstilsynet@ftnet.dk
www.finanstilsynet.dk

ERHVERVS MINISTERIET

Bankens solvensbehov er opgjort til 20,5 pct. Bankens solvens på 14,6 pct. er dermed lavere end det individuelle solvensbehov. Finanstilsynet skal dermed i medfør af § 124, stk. 3, i lov om finansiel virksomhed fastsætte et solvenskrav på 20,5 pct. svarende til et tilstrækkeligt kapitalgrundlag på ca. 522,4 mio. kr. Pr. 1. januar forventes solvensbehovet at falde til 14,0 procent og solvensen til 8,4 procent. Det afspejler bortfald af indregning af statslig hybrid kernekapital og overgang til IFRS9.

Finanstilsynet **påbyder** derfor i medfør af § 225, stk. 2, i lov om finansiel virksomhed banken at foretage de nødvendige foranstaltninger for at overholde forannævnte solvenskrav. Finanstilsynet **påbyder** også i medfør af § 225, stk. 2, banken senest **den 10. januar 2018** at indsende en genopretningsplan til Finanstilsynet. Genopretningsplanen skal indeholde en beskrivelse af de tiltag, som banken vil gennemføre for at bringe den faktiske solvens op over det individuelle solvenskrav.

Tiltagene skal være detaljeret beskrevet med forventet tidshorisont, forventet effekt samt sandsynlighed for, at de kan gennemføres. Endvidere skal banken have gjort sig klart, om de enkelte tiltag kan gennemføres af banken alene, eller om banken er afhængig af eksterne parter for gennemførelsen.

Genopretningsplanen bør som minimum indeholde bankens overvejelser i relation til følgende instrumenter, forstået som at banken skal have forholdt sig til muligheden og have begrundet et evt. fravalg:

- Fusion
- Tilførsel af egenkapital
- Tilførsel af ansvarlig kapital
- Reduktion af de risikovægtede aktiver, herunder salg af værdipapirer mv.
- Frasalg af forretningsområder eller dele af udlån
- Reduktion af fradrag i kapitalgrundlaget

Banken **påbydes** endvidere ikke at udbetale udbytte eller renter til bankens allerede udstedte kapitalgrundlagselementer, dvs. aktiekapital og supplerende kapital, i det omfang dette ikke medfører misligholdelse af låneaftaler.

Endelig **påbydes** banken ikke at påtage sig væsentlige nye risici. Dette påbud medfører, at banken samlet set ikke kan øge sine udlån opgjort ved den samlede risikoeksponering i forhold til 30. september 2017, dog således at banken med henblik på at gennemføre den praktiske drift meddeles et styringsrum, der indebærer, at den samlede risikoeksponering kan afvige med indtil 5 pct. Banken kan ligeledes ikke yde lån til nye ejendoms- eller landbrugskunder. Banken skal månedligt indsende opgørelser over den samlede risikoeksponering til Finanstilsynet.

Påbuddene meddeles med øjeblikkelig virkning. Påbuddene bortfalder, når banken opfylder det individuelle solvenskrav.

Det retlige grundlag for Finanstilsynets afgørelser fremgår af bilag 1.

Finanstilsynets afgørelse kan, senest 4 uger efter at afgørelsen er modtaget, indbringes for Erhvervsankenævnet pr. e-mail til adressen ean@erst.dk eller pr. post til Toldboden 2, 8800 Viborg, telefon 72 40 56 00, jf. § 372, stk. 1, i lov om finansiel virksomhed. Det er forbundet med et gebyr at klage til Erhvervsankenævnet.

Denne afgørelse er truffet af Finanstilsynet som en uopsættelig sag efter forelæggelse for Finanstilsynets bestyrelse, jf. § 345 i lov om finansiel virksomhed. Sagen er behandlet af formanden for Finanstilsynets bestyrelse efter hasteproceduren i § 16, stk. 1, i bekendtgørelse om forretningsorden for bestyrelsen for Finanstilsynet.

Dette brev sendes i kopi til bankens revision.

Høring

Banken fik torsdag den 21. december 2017 afgørelsen i høring med frist til kl. 12.00. Høringen gav ikke anledning til væsentlige ændringer i afgørelsen.

Jesper Berg
direktør

Karen Dorte Abelskov
kontorchef

BILAG 1

Retligt grundlag

Det fremgår af § 124, stk. 1, i lov om finansiel virksomhed, at pengeinstitutters bestyrelse og direktion skal sikre, at instituttet har et tilstrækkeligt kapitalgrundlag og råder over interne procedurer til risikomåling og risikostyring til løbende vurdering og opretholdelse af et kapitalgrundlag af en størrelse, type og fordeling, som er passende til at dække instituttets risici. Disse procedurer skal underkastes regelmæssig intern kontrol for at sikre, at de vedbliver at være fyldestgørende og stå i rimeligt forhold til arten, omfanget og kompleksiteten af instituttets virksomhed.

Af § 225, stk. 1, fremgår bl.a., at såfremt et pengeinstitut ikke opfylder kapitalkravene i art. 92, stk. 1, og art. 93 i CRR samt § 124, stk. 3, i lov om finansiel virksomhed, og instituttet ikke inden for en af Finanstilsynet fastsat frist har tilvejebragt den foreskrevne kapital, skal Finanstilsynet inddrage pengeinstituttets tilladelse, jf. dog § 225, stk. 2, som omtales nedenfor.

Det fremgår af § 124, stk. 3, i lov om finansiel virksomhed, at Finanstilsynet individuelt kan fastsætte et højere krav til kapitalgrundlaget i form af et tillæg til kapitalgrundlagskravet, der fremgår af artikel 92, stk. 1, litra c, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 575/2013 af 26. juni 2013 om tilsynsmæssige krav til kreditinstitutter og investeringsselskaber. Dette individuelle solvenskrav er udtryk for Finanstilsynets vurdering af instituttets tilstrækkelige kapitalgrundlag i procent af den samlede risikoeksponering. Finanstilsynet kan endvidere stille krav til hvilken type kapital, der kan anvendes til opfyldelse af det individuelle solvenskrav.

Det fremgår blandt andet af bemærkningerne til § 124, stk. 3, i lov nr. 268 af 25. marts 2014 (L 133), at *”På baggrund af forslaget om at opretholde kravet om at institutterne skal opføre et individuelt solvensbehov, foreslås det endvidere i stk. 3 at opretholde Finanstilsynets mulighed for individuelt at fastsætte et højere krav til kapitalgrundlaget i form af et solvenskrav end det kapitalgrundlagskrav, der fremgår af artikel 92, stk. 1, litra c, i CRR. Kravet, der fortsat benævnes »solvenskrav«, er udtryk for Finanstilsynets vurdering af instituttets tilstrækkelige kapitalgrundlag i procent af den samlede risikoeksponering. Når Finanstilsynet fastsætter et individuelt solvenskrav, fastsættes en procentsats. Det foreslås samtidig at bevare Finanstilsynets mulighed for at stille krav til hvilken type kapital, der kan anvendes til opfyldelse af solvenskravet. Det betyder, at Finanstilsynet som hidtil foretager en konkret og individuel vurdering af det enkelte instituts forhold. Udgangspunktet vil være, at Finanstilsynet vil stille krav om, at den del af solvenskravet, der overstiger kravene i artikel 92, stk. 1, skal opfyldes med egentlig kernekapital (CET1), dvs. aktiekapital, andelskapital eller garantkapital (»going concern«-kapital),*

idet formålet med kravet er at sikre, at instituttet bedre kan fortsætte sine aktiviteter på trods af yderligere tab. Anden ansvarlig kapital, som enten automatisk konverteres til egenkapital eller nedskrives (permanent eller midlertidigt) ved brud på solvensbehovet eller ved brud på et passende niveau af egentlig kernekapital, vil også kunne komme i betragtning. Med forslaget til § 124, stk. 3, i lov om finansiel virksomhed, gennemføres artikel 104, stk. 1, litra a, i CRD IV. Det indebærer, at direktivets mulighed for at stille større kapitalgrundlagskrav gennemføres i stk. 3. I fastsættelsen af kapitalkravet skal bl.a. indgå risiko for overdreven gearing, jf. bemærkninger til § 124, stk. 1.”

Konsekvenserne af en overtrædelse af det individuelle solvensbehov, hvor instituttet dog fortsat opfylder kapitalgrundlagskravet, fremgår af § 225, stk. 2, i lov om finansiel virksomhed. I henhold til § 225, stk. 2, i lov om finansiel virksomhed skal et pengeinstitut, der opfylder kapitalgrundlagskravet efter artikel 92, stk. 1, og minimumskapitalkravet i artikel 93 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 575/2013 af 26. juni 2013 om tilsynsmæssige krav til kreditinstitutter og investeringsselskaber, men ikke opfylder det individuelle solvenskrav fastsat i medfør af § 124, stk. 3, eller artikel 500 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 575/2013 af 26. juni 2013 om tilsynsmæssige krav til kreditinstitutter og investeringsselskaber, iværksætte de nødvendige foranstaltninger for at overholde dette solvenskrav. Finanstilsynet kan påbyde instituttet at foretage de nødvendige foranstaltninger inden for en af Finanstilsynet fastsat frist, som kan forlænges. Finanstilsynet kan løbende fastsætte yderligere foranstaltninger, såfremt det findes påkrævet. Finanstilsynet kan fastsætte en frist efter stk. 1 til opfyldelse af det individuelle solvenskrav fastsat i medfør af § 124, stk. 3, eller artikel 500 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 575/2013 af 26. juni 2013 om tilsynsmæssige krav til kreditinstitutter og investeringsselskaber, hvorefter tilladelsen inddrages efter stk. 1, hvis instituttet ikke foretager de nødvendige foranstaltninger efter 2. og 3. pkt.

Det fremgår af bemærkningerne til lov nr. 1287 af 19. december 2012 (L 87), at ”Finanstilsynet i de tilfælde, hvor instituttet opfylder *kapitalgrundlagskravet* (solvenskravet i § 124, stk. 2, nr. 1, og minimumskapitalkravet i § 124, stk. 2, nr. 2, jf. stk. 3), men Finanstilsynet har fastsat et højere solvenskrav i medfør af § 124, stk. 3 (§ 124, stk. 5), kan påbyde instituttet at foretage de nødvendige foranstaltninger inden for en af Finanstilsynet fastsat frist. Fristen fastsættes blandt andet med henblik på at opretholde en tilstrækkelig fremdrift i instituttets proces. Finanstilsynet vil ved fastsættelse af fristen tage hensyn til sagens karakter og de konkrete omstændigheder, herunder de foranstaltninger som instituttet skal iværksætte. Ved fastsættelse af tidsfristen er det afgørende, at fastsættelsen sker under hensyntagen til den finansielle stabilitet, herunder risikoen for indskydere og investorer m.v. Fristen kan forlænges, hvis Finanstilsynet finder det forsvarligt under hensyntagen til de nævnte kri-

terier. Ved meddelelse af påbud om at instituttet skal foretage sådanne foranstaltninger, kan Finanstilsynet iværksætte en række tilsynsprocesser og begrænsninger på instituttets dispositionsfrihed med henblik på at tilvejebringe den nødvendige eller den korrekte bufferkapacitet. Disse tilsynsprocesser kan f.eks. være, at instituttet skal indsende og iværksætte en genoprettelsesplan. En genoprettelsesplan kan blandt andet indeholde elementer såsom tegning af ny kapital, salg af filialer, salg af udlån eller fusion med et stærkere institut eller lignende. Institutet kan ligeledes blandt andet modtage et forbud mod dividendebetalinger og forbud mod betaling af renter på hybrid kernekapital eller modtage et forbud mod indfrielse af basiskapital (såvel kernekapitalelementer som supplerende lånekapital). Finanstilsynet kan i den forbindelse f.eks. vælge at indhente en erklæring fra ledelsen, som ikke er tidsbegrænset, hvoraf det fremgår, at ledelsen vil indstille til generalforsamlingen, at der ikke skal ske udbyttebetaling. Samtidig kan Finanstilsynet kræve, at instituttet foretager de nødvendige organisatoriske og ledelsesmæssige ændringer m.v.

Det er formålet med forslaget, at Finanstilsynet kan følge de institutter, som ikke opfylder det »bløde« kapitalkrav, tæt. Det er dermed en forudsætning, at institutterne ikke får lov til at fortsætte for længe uden at iværksætte genopretning til større skade og tab for indskydere og kreditorer m.v. Hvis instituttet ikke får rettet op på kapital situationen, vil Finanstilsynets reaktion gradvist blive hårdere således, at tilsynsreaktionerne eskaleres, eksempelvis i form af påbud eller ved i sidste ende at inddrage tilladelsen. Finanstilsynet har i den forbindelse mulighed for løbende under processen at påbyde instituttet at iværksætte andre eller yderligere foranstaltninger samt at justere på allerede meddelte foranstaltninger, hvis den konkrete situation og instituttets forhold kræver det. Finanstilsynet kan således tilbagekalde tilladelsen, selvom 8 pct.-kravet er opfyldt, hvis der ikke er fremdrift i kapitalgenopretningen m.v., nødvendige tiltag ikke iværksættes eller genopretningsplaner ikke vurderes realistiske at gennemføre.

Det fremgår af det forslåede stk. 2, 4. pkt., at Finanstilsynet kan fastsætte en frist efter stk. 1 til opfyldelse af det i § 124, stk. 3 (§ 124, stk. 5), nævnte *solvenskrav*, hvis instituttet ikke foretager de nødvendige foranstaltninger, herunder hvis de nødvendige foranstaltninger ikke opfyldes inden for en af Finanstilsynet fastsat frist. Fastsættelse af en frist efter stk. 1 sker i overensstemmelse med kriterierne i § 225, stk. 4 og 5, som bliver stk. 5 og 6. Fristen fastsættes blandt andet med henblik på at opretholde en tilstrækkelig fremdrift i instituttets proces. Finanstilsynet vil ved fastsættelse af fristen tage hensyn til sagens karakter og de konkrete omstændigheder. Ved fastsættelse af tidsfristen er det afgørende, at fastsættelsen sker under hensyntagen til den finansielle stabilitet, herunder risikoen for indskydere og investorer m.v. Fristen kan forlænges, hvis Finanstilsynet finder det forsvarligt under hensyntagen til de nævnte kriterier.”